१० आर्थिक व्यवस्थापन

पृष्ठभुमी

स्वास्थ्य स◌ंस्थाहरुमा प्रदेश भरी शसर्त अनुदान, समानीकरण अनुदान साथै विशेष अनुदानका बिभिन्न कार्यक्रम सञ्चालनको लागि स्वीकृत बजेटको व्यवस्था गरिएको हुन्छ । स्वीकृत कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनको अवस्था, कार्यक्रम सञ्चालनमा देखा परेका समस्या तथा समस्या समधानको लागि गरिएको प्रयासले आगामी वर्षहरुमा पृष्ठपोषणको रुपमा काम गर्दछन । यस खण्डमा विशेष गरी स्विकृत स्वास्थ्य कार्यक्रमहरुको समग्र भौतिक प्रगति, बित्तिय प्रगति, मुख्य उपलब्धिहरु जस्ता विषयहरु समवेश गरिएको छ । आ.व. २०७९/८० मा पनि विभिन्न कारणले गर्दा स्विकृत कार्यक्रमहरु समयमै सम्पन्न गर्न कठिनाई परेको थियो भने कतिपय खर्च शीर्षक एवं लक्ष्य नमिल्दा कार्यक्रम सञ्चालनमा बाधा परेको थिय◌ो । यस निर्देशनालय मार्फत विभिन्न कार्यकलाप संचालन तथा संचालित कार्यक्रम लागायत अधिकार क्षेत्र भित्रका समग्र स्वास्थ्य क्षेत्रको अनुगमन कार्यको लागि वजेट विनियोजन भएको छ । यस वर्ष विविध कोष तर्फ जम्मा वजेट रु. ५३,२२,९७०.०० मध्ये रु. ४९,६५,७४२.४२ खर्च भएको छ भने धरौटी तर्फ गत वर्षको अल्या रु. १५,९६,१२८.१० मध्ये २,४७,००५.०० खर्च भएको छ ।आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा निर्देशनालयले जम्मा रु. १४,३०,७००.०० राजश्व प्राप्त गरी सरकारी खातामा जम्मा गरेको छ ।

आ.व. २०७९/०८० को वार्षिक भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

तालिका नं. १ प्रदेश समानीकरण तर्फ

बजेट शिर्षक	विनियोजित बजेट	खर्च भएको बजेट	वित्तीय प्रगति प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत
प्रदेश चालु तर्फ	३,७८,७१,०००.००	२,७६,०५,०८०.५९	७२.८९	८५
पुँजीगत	१५,००,०००.००	८,२६,०३८.९४	५५.०७	६०
कुल विनियोजित	३,९३,७१,०००.००	२,८४,३१,११९.५३	७२.२१	७२.५

तालिका नं. २ संघ सशर्त अनुदान तर्फ

बजेट शिर्षक	विनियोजित बजेट	खर्च भएको बजेट	वित्तीय प्रगति	भौतिक प्रगति
चालु तर्फ	६,७०,८७,०००.००	२,७७,१५,८४२.३७	४१.३१	५५
पुँजीगत तर्फ	२,००,०००.००	१,९७,८६३.००	९८.९३	१००
कुल विनियोजित	६,७२,८७,०००.००	२,७९,१३,७०५.००	४१.४८	७०

तालिका नं. ३ कोरोना कोषको आर्थिक विवरण

कोरोना कोषको आर्थिक विवरण		
गत वर्षको अल्या रकम	४२,५०,००८.६३	गत वर्षको कोरोना विविध कोषको रकम मौज्दात बाँकी रहेको यस आर्थिक वर्षमा थप वजेट प्राप्त नभएको ।
कुल जम्मा निकासा तथा खर्च रकम	४२,५०,००८.६३	
कोषमा बाँकी रकमः	०.००	

तालिका नं. ४ बेरुजुको विवरण (रु.हजारमा)

विवरण \आ.व.		२०७४/७५ सम्मको	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	कुल जम्मा
बेरुजु	असुल उपर गर्ने	१,०३६.५९	७०४.६२	२,६६६.६०	०.०	४,४०७.८१
	नियमित गर्नु पर्ने	१८,०९२.०७	३२,८३२.६२	६२,०६७.३६	१००.९३३	१,१३,०९२.९८
	पेश्की बाकी	०.००	३,३९२.५७	३५०.००	०.००	३,७४२.५७
	जम्मा	१९,१२८.६६	३६,९२९.८१	६५,०८३.९६	१००.९३३	१,२१,२४३.३६
फछ्र्यौट	असुल उपर गर्ने	३४२.२६	४९०.४८	४६१.९३	०.००	१,२९४.६७
	नियमित गर्नु पर्ने	१,०२२.६४	११,७०७.००	३,४५८.५२	०.००	१६,१८८.१६
	पेश्की	०.००	३,२४३.५७	३५०.००	०.००	३,५९३.५७
	जम्मा	१,३६४.८९	१५,४४१.०४	४,२७०.४४	०.००	२१,०७६.३७
बाँकी	असुल उपर गर्ने	६९४.३३	२१४.१४	२,२०४.६७	०.००	३,११३.१४
	नियमित गर्नु पर्ने	१७,०६९.४४	२१,१२५.६३	५८,६०८.८५	१००.९३३	९६,९०४.८५
	पेश्की	०.००	१४९.००	०.००	०.००	१४९.००
	जम्मा	१७,७६३.७७	२१,४८८.७७	६०,८१३.५२	१००.९३३	१००,१६६.९९
फछ्र्यौट %			०.०० %			

तालिका नं. ५ आर्थिक प्रशासनसँग सम्बन्धित मुख्य सवालहरु

क्र.सं	चुनौती / समस्या	समाधानका उपाय	जिम्मेवार निकाय
१	स्वास्थ्य क्षेत्रमा कम लगानी तथा प्राथमिकता	• नीति तथा योजनाहरुमा स्वास्थ्य क्षेत्रमा भएको लगानीलाई प्राथमिकता पूर्वक बिकासको आधारको रुपमा हेरिनुपर्ने । • हरेक तहमा स्वास्थ्य क्षेत्रका लागि कम्तीमा १०% बजेट बिनीयोजन गर्नुपर्ने ।	संघ, प्रदेश र स्थानिय तह
२	स्वास्थ्यका समस्या बढ्दै जानु तर बजेटको मात्रा घट्दै जानु ।	योजना अनुसार बजेटको मात्रा बढाउदै जानुपर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय
३	वित्तीय प्रगतीको तुलनामा बेरुजु बढ्दै जानु ।	• योजना, अनुगमन प्रणाली लागु गर्नुपर्ने । • आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सबल बनाउनुपर्ने । • लेखा र योजनामा काम गर्ने कर्मचारीहरुलाई समय सापेक्ष तालिमको व्यवस्था हुनुपर्ने ।	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय र स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
४	बेरुजु फछ्यौंट मा कम ध्यान दिइनु	• लक्ष्य नै तोकेर कार्य अगाडि बढाउनु पर्ने । • मन्त्रालयले नियमित अनुगमन गर्नुपर्ने । • बेरुजु फछ्यौंटको लक्ष्य प्राप्त गर्ने कार्यालय र जिम्मेवार अधिकारीलाई पुरस्कृत गर्ने । • कार्य सम्पादन मुल्याकंनलाई बेरुजु फछ्यौंटसँग आवद्ध गर्ने नीति लिने ।	सबै निकाय प्रमुख
५	संघीय शसर्त तर्फको वार्षिक कार्यक्रमको खर्च शिर्षक र लक्ष्यमा त्रुटी हुनु ।	बार्षिक कार्यक्रमको खर्च शीर्षक र लक्ष्य सही तरिकाले तय गर्नुपर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, काठमाडौं र अर्थ मन्त्रालय, काठमाडौं